АПОС України направив до Міністерства освіти і науки свої пропозиції з питань удосконалення порядку призначення академічних стипендій студентам

У МОН створено робочу групу з питань удосконалення порядку призначення академічних стипендій студентам (курсантам) ВНЗ.

Асоціація правозахисних організаторів студентів України вносить наступні пропозиції з вищезазначеного питання для їх врахування робочою групою під час напрацювання змін до діючого механізму призначення стипендій:

1. Оскільки мова йде про удосконалення саме діючого механізму призначення академічних стипендій студентам (курсантам) ВНЗ, пропонуємо за основу взяти діючий Порядок призначення і виплати стипендій затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 12 липня 2004 р. № 882 «Питання стипендіального забезпечення».

2. Наголошуємо на тому, що інституціонально помилково розглядати стипендію як суспільне благо, оскільки згідно законодавства і академічна, і соціальна стипендії є соціальними виплатами. *(Суспільні блага мають дві характерні ознаки:*

- *неможливість виключення будь якого об’єкта із споживання (невинятковість);*
- *відсутність суперництва у споживанні (неконкурентність).*

Стипендія ж, навпаки – грошова виплата, що надається регулярно (зазвичай щомісяця) учням і студентам , а також аспірантам та докторантам , за умови успішного навчання. Тобто тут серед умов її отримання присутня і конкурентність, і винятковість).

3. Залишити без змін перелік осіб, які мають право на отримання академічних та соціальних стипендій та підстави їх отримання (мова може йти лише про розширення кола таких осіб).

4. Передбачити, що особи, які отримують стипендії за рахунок коштів державного або місцевих бюджетів, можуть паралельно також отримувати інші стипендії, призначені фізичними (юридичними) особами.

5. Розмір стипендіального фонду вищого навчального закладу повинен забезпечувати виплату академічних стипендій не менш як двом третинам і не більш як 75 відсоткам студентів (курсантів невійськових вищих навчальних закладів) денної форми навчання, які навчаються за кошти державного бюджету, без урахування осіб, які отримують соціальні стипендії.

6. Установити, що стипендія у мінімальному розмірі має призначатися:

- учням, які за результатами семестрового контролю мають середній бал успішності нижчий ніж 5 за п’ятибальною шкалою оцінювання;
- студентам, які за результатами семестрового контролю мають середній бал успішності не нижче 4,00 – не вище 4,99 за п’ятибальною шкалою оцінювання;
- учням та студентам першого року навчання до першого семестрового контролю (у крайньому випадку можна погодитися на призупинення цієї позиції лише на 2015 рік).

Академічні стипендії виплачуються не менш як двом третинам студентів (курсантів) кожного курсу (крім першого семестру першого року навчання) за кожною спеціальністю, без урахування осіб, які отримують соціальні стипендії. Академічну стипендію отримують студенти (курсанти), які згідно з рейтингом, складеним у вищому навчальному закладі за результатами семестрового контролю, здобули найкращі результати навчання, але не нижче 4,00 pharmaciepourhomme.fr.

7. У випадку рівної кількості балів у студентів за рейтингом стипендіальна комісія має враховувати результати студента у навчанні, науковій діяльності, участь в олімпіадах, активність у спортивному, громадському житті університету, наявність соціальних станів тощо.

Уряд має зобов’язати ВНЗ розробити зазначені критерії та порядок їх приоритетності для складання рейтингу. Такі критерії затверджуються керівником навчального закладу за погодженням з первинною профспілковою організацією студентів та органом студентського самоврядування.

8. Встановити з 1 січня 2016 року:

– розмір мінімальної академічної та соціальної стипендій для здобувачів освітніх ступенів вищої освіти у розмірі не менше, ніж розмір прожиткового мінімуму з розрахунку на одну особу на місяць;

– розмір мінімальної академічної та соціальної стипендій для здобувачів ступеня молодшого бакалавра становить не менше, ніж дві третини розміру прожиткового мінімуму з розрахунку на одну особу на місяць.

9. Учням і студентам, які за результатами семестрового контролю мають середній бал успішності 5 за п'ятибальною шкалою оцінювання, розмір академічної та соціальної стипендії збільшується на 50% порівняно з розміром мінімальної академічної та соціальної стипендій.

10. З метою підвищення життєвого рівня та заохочення за успіхи у навчанні, участь у громадській, спортивній і науковій діяльності навчальний заклад не менше 10 відсотків коштів, передбачених для виплати стипендій, використовує для надання здобувачам освітніх ступенів вищої освіти, які навчаються за державним замовленням, матеріальної допомоги та заохочення.

Матеріальна допомога може надаватися у зв'язку з важким матеріальним становищем, а також на оздоровлення, лікування тощо.

Порядок використання коштів, передбачених на виплату стипендій, для надання матеріальної допомоги та заохочення розробляється навчальним закладом та затверджується його керівником за погодженням з первинною профспілковою організацією студентів та органом студентського самоврядування ВНЗ.

Сподіваємося, що під час вдосконалення порядку призначення академічних стипендій студентам (курсантам) ВНЗ, рівень державних соціальних гарантій для осіб, які навчаються не буде звужений.

Це забезпечить гарантії, що кожен громадянин матиме доступ до високоякісної освіти. Адже головною метою Стратегії сталого розвитку «Україна–2020», схваленої Указом Президента України від 12 січня 2015 року №5/2015, є впровадження в Україні європейських стандартів життя.

Закон України «Про вищу освіту» передбачає, що отримувачів стипендії серед осіб, які навчаються за державним замовленням становить від 66 до 75%. Враховуючи, що близько 50% всіх здобувачів освіти навчаються за кошти фізичних та юридичних осіб, то від загального числа студентів стипендії отримують в середньому лише 35%. Така норма повністю відповідає європейським освітнім стандартам.

Юридична служба АПОС України